

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/18/2016
Identifikačné číslo spisu: 8015200650
Dátum vydania rozhodnutia: 19.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8015200650.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: D. Q., bytom K., právne zastúpeného JUDr. Petrom Farkašom, advokátom, AK so sídlom v Prešove, Jahodová 6748/8, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o výšku predčasného starobného dôchodku a starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/51/2015-16 zo dňa 12.08. 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/51/2015-16 zo dňa 12. augusta 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 2Sd/51/2015-37 zo dňa 8. decembra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 10.04.2015 č. XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 67 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľovi od 31.12.2012 predčasný starobný dôchodok v sume 304,40 Eur mesačne. V tom istom výroku uviedla, že predčasný starobný dôchodok bol priznaný podľa čl. 11 a čl. 23 ods. 3 a 6 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení v znení dohody. Zároveň tým istým výrokom podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z.z. zvýšila podľa opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty od 01.01.2013 sumu predčasného starobného dôchodku navrhovateľovi na 315,90 Eur mesačne a zároveň na rok 2014 zvýšila o pevnú sumu dávku starobného dôchodku navrhovateľovi od 01.01.2014 na sumu 320,70 Eur mesačne.

Ako uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku, predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku navrhovateľa na priznanie predčasného starobného dôchodku.

Navrhovateľ žiadosťou o predčasný starobný dôchodok spísanou a uplatnenou dňa 17.07.2006 žiadal o priznanie predčasného starobného dôchodku od 16.06.2006. Z obsahu dávkového spisu mal súd preukázané, že skôr vydané rozhodnutia sociálnej poisťovne z 28.01.2013 pod č. XXX XXX XXXX . v spojení s rozhodnutím zo dňa 09.09.2013 pod č. XXX XXX XXXX boli zrušené rozhodnutím Krajského súdu v Prešove pod č. k. 1Sd/41/2013 - 30 z 23.01.2014 s tým, že krajský súd z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a nepreskúmateľnosti rozhodnutí pre nedostatok dôvodov uvedené rozhodnutia zrušil, pričom poukázal na to, že z rozhodnutí odporkyne nevyplýva prečo nezohľadnila navrhovateľovi obdobie dôchodkového poistenia, ktoré žiadal priznať, teda od roku 1968. Zároveň krajský súd poukázal na to, že odporkyňa sa nevysporiadala ani s údajmi v pracovnej knižke, ktorú navrhovateľ predložil za účelom započítania obdobia dôchodkového poistenia a ani s údajmi v nej uvedenými. Okolnosti v súvislosti s uvoľnením z práce za účelom zvyšovania kvalifikácie a ich posúdenie odporkyňa nedostatočne zistovala, nevypočula navrhovateľ a ani nevyžiadala z Dôchodkového fondu Ukrajiny uvedené doklady.

Po citácii relevantných právnych predpisov a to ustanovenia § 67 ods.1, § 68 ods.1, § 61 ods. 1, 2 a 3 a § 63 ods.1 a 2 zákona č. 461/2003 Z.z. krajský súd ďalej uviedol, že rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného bodu sú rozhodujúce kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku - predčasný starobný dôchodok a to s výnimkou kalendárnych rokov pred 01.01.1984, ak tento zákon neustanovuje inak a sú to roky 1983 až 2011 u navrhovateľa.

Ak v rozhodujúcom období určenom podľa ods. 7 nie je najmenej 22 kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body, alebo je v ňom obdobie, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety, predlžuje sa rozhodujúce obdobie pred rok 1984 postupne tak, aby v ňom bolo 22 kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety. Ak poistenec ani po tomto predĺžení nemá 22 kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety, zisťuje sa priemerný osobný mzdový bod z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety. Na určenie priemerného osobného mzdového bodu podľa odseku 1 sa z obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období vylučuje obdobie, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety (§ 63 ods.7 a 8 zákona).

Podľa § 255 ods. 1 a 3 citovaného zákona, za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 01.01. 2004 podľa predpisov účinných pred 01.01. 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Za náhradnú dobu, dobu štúdia, dobu výkonu civilnej služby sa hodnotia ako doba zamestnania získané podľa predpisov účinných pred 01.01.2004 a ktoré trvali celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3. Ak sa kryjú tieto doby navzájom, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3, len raz. Ak tieto doby trvali len časť kalendárneho roka, osobný mzdový bod sa určí ako súčin pomernej časti osobného mzdového bodu a počtu dní týchto dôb. Pomerčná časť osobného mzdového bodu je podiel osobného mzdového bodu patriaceho za tieto doby, ktoré trvali celý kalendárny rok, a počtu dní kalendárneho roka, v ktorom sa tieto doby získali. Pomerčná časť osobného mzdového bodu sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

S poukazom na obsah ustanovenia § 63 ods. 6 v znení neskorších predpisov rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku s výnimkou kalendárnych rokov pred 01.01.1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z uvedeného ustanovenia teda jednoznačne vyplýva, že postup pri výpočte predčasného starobného dôchodku u navrhovateľa, ktorý je presne uvedený v rozhodnutí zo dňa 10.04.2015 je v súlade s uvedeným obsahom predmetného ustanovenia zákona. Rozhodujúce obdobie sa určilo v súlade s týmto ustanovením a patria do neho kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na výplatu dôchodku, t. j. pred rokom 2012 a sú to kalendárne roky 1984 až 2011. Do rozhodujúceho obdobia nepatria kalendárne roky pred 1. januárom a ani kalendárne roky, počas ktorých poistenec získal 365 dní náhradnej doby, doby štúdia, doby výkonu civilnej služby, obdobia poberania invalidného dôchodku po 31.12.2007 priznaného a vyplácaného sociálnou poisťovňou, alebo obdobia dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod.

S poukazom na presný výpočet výšky predčasného starobného dôchodku, ktorý bol uvedený v

rozhodnutí z 10.04.2015 krajský súd jednoznačne poukazuje na jednotlivé skutočnosti, ktoré boli podkladom pre výpočet uvedenej výšky predčasného starobného dôchodku a to, že v rozhodujúcom období získal navrhovateľ 9 841 dní dôchodkového poistenia, čo predstavuje 26,9617 rokov obdobia dôchodkového poistenia, pričom nie je zákonný dôvod na určenie rozhodujúceho obdobia podľa § 63 ods. 7 citovaného zákona v znení neskorších predpisov a teda v rozhodujúce obdobie sa určuje podľa ustanovenia § 63 ods. 6 a nie podľa ustanovenia § 63 ods. 7 a nepočítajú sa roky pred rokom 1984.

K námietke, ktorú navrhovateľ uviedol jednak v návrhu na preskúmanie a touto argumentoval aj pred súdom, že vykonával v období od roku 1977 až 1983 súbežne dve zamestnania toto obdobie dôchodkového poistenia je možné ako už súd uviedol vyššie s poukazom na obsah ustanovenia § 60 ods. 7 citovaného zákona pre nárok na dôchodok hodnotiť iba raz. Namietané obdobie má navrhovateľ jednoznačne zhodnotenú v plnom rozsahu a to od 01.01.1977 do 31.12.1983, pričom vymeriavacie základy za toto obdobie zhodnotenú nie sú, nakoľko toto obdobie nepatrí do rozhodujúceho obdobia. V súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 461/2003 Z.z. zároveň súd konštatoval, že navrhovateľ má zároveň zhodnotenú taktiež aj obdobia v plnom rozsahu a to konkrétne od 01.01.1991 do 31.12.1993 a od 01.01.2001 do 31.12.2003 pri výpočte výšky sumy predčasného starobného dôchodku.

Zároveň sa súd stotožnil so záverom sociálnej poisťovne, ktorá pri výpočte predčasného starobného dôchodku zohľadnila splnenie všetkých troch podmienok, ktoré boli uvádzané v rozhodnutí vyššie a to, že navrhovateľ bol dôchodkovo poistený 15 rokov, ďalej že do obdobia dôchodkového veku mu chýba menej ako dva roky, ako aj tú skutočnosť, že suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1,2 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu. Tieto skutočnosti boli jednoznačne v odôvodnení rozhodnutia predčasného starobného dôchodku zo dňa 10.04.2015 zdôvodnené, na tieto presne výpočty a splnenie podmienok poukázala sociálna poisťovňa vo svojom rozhodnutí a preto aj súd je toho názoru, že týmto rozhodnutím bol realizovaný rozsudok Krajského súdu v Prešove pod č. k. ISd/41/2013-30 z 23.01.2014.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu a navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne, rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť, zrušiť rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátiť na ďalšie konanie. Podľa názoru navrhovateľa konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ v celom rozsahu zotrúva na dôvodoch, ktoré uviedol v opravnom prostriedku.

Uviedol, že z osobného listu dôchodkového poistenia (príloha k rozhodnutiu č. XXX XXX XXXX X z 10.04.2015) vyplýva, že odporkyňa pri výpočte výšky dôchodkovej dávky vôbec neprihliadala na rok 2012, pričom navrhovateľ bol zamestnaný celý rok 2012 (365 dní). Teda v rozpore so zákonom nebol navrhovateľovi za rok 2012 určený žiaden vymeriavací základ ani osobný mzdový bod. Do dnešného dňa odporkyňa nevydala správny osobný list poistenca, kde by bol zohľadnený rok 2012 a za tento rok započítaný aj osobný mzdový bod.

Takisto navrhovateľ naďalej trvá na tom, že v rokoch 1977 až 1983 vykonával súbežne pracovné pomery, z oboch boli vyplácané odvody. V tomto smere poukázal na neprimeranú tvrdosť a striktnosť zákona č. 461/2003 Z.z., nakoľko neumožňuje túto skutočnosť zohľadniť pri určení sumy starobného dôchodku.

Rovnako navrhovateľ namietal aj skutočnosť, že odpracoval aj celý rok 2007 a 2008, pričom odporkyňa v rozpore so zákonom v osobnom liste za rok 2007 zohľadnila len 273 dní dôchodkového poistenia a za rok 2008 73 dní dôchodkového poistenia namiesto 365 dní.

Taktiež navrhovateľ poukázal aj na rozdiel vo výške priemerného osobného mzdového bodu v rozhodnutí odporkyne zo dňa 11.10.2007, č. XXX XXX XXXX a v rozhodnutí odporkyne zo dňa 28.01.2013 č. XXX XXX XXXX. V súlade s uvedeným predstavoval u navrhovateľa priemerný osobný mzdový bod podľa rozhodnutia odporkyne z roku 2007 výšku 0,8342, pričom následne podľa rozhodnutia z roku 2013 bol priemerný osobný mzdový bod navrhovateľa nižší a predstavoval hodnotu 0,7228. Navrhovateľ však od roku 2008 do konca roku 2012 nepretržite pracoval.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne. Dôvody, ktoré navrhovateľ uvádza v odvolaní považuje odporkyňa za neopodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť rozhodnutia odporkyne. Dôchodkové dávky navrhovateľa boli posúdené správne na základe spisového a evidenčného materiálu nachádzajúceho sa v evidencii Sociálnej poisťovne a v súlade s platnou právnou úpravou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10.04. 2015, ktorým bol navrhovateľovi podľa § 67 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. od 31.12.2012 priznaný predčasný starobný dôchodok podľa čl. 11 a čl. 23 ods.3 a 6 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení v znení dohody.

Ako vyplynulo z predloženého administratívneho spisu ako i súdneho spisu navrhovateľ vo včas podanom opravnom prostriedku namietal skutočnosť, že odporkyňa pri výpočte starobného dôchodku nijakým spôsobom nezohľadnila skutočnosť, že v rokoch 1977 až 1983 pracoval v dvoch pracovných pomeroch a z oboch pracovných pomerov platil odvody do Sociálnej poisťovne. Bol toho názoru, že pri výpočte dôchodku v rokoch 1991 až 1993 a 2001 až 2003 mu bolo zohľadnené len obdobie, kedy skutočne pracoval.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 10.04.2015 bol navrhovateľovi priznaný predčasný starobný dôchodok v sume 304,40 Eur mesačne od 31.12.2012. Suma predčasného starobného dôchodku bola určená podľa § 68 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty znížený o 0,5% za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku.

Podľa § 60 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., ak má poistenec v tom istom období viacero dôchodkových poistení, započítava sa takéto obdobie dôchodkového poistenia len raz.

Podľa § 63 ods.6 citovaného zákona rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku s výnimkou kalendárnych rokov pred 01.01.1984, ak tento zákon neustanovuje inak.

Odvolací súd v tejto veci udáva, že navrhovateľovi vznikol nárok na predčasný starobný dôchodok 31.12.2012. Rozhodujúce obdobie na určenie priemerného osobného mzdového bodu bolo určené v súlade s § 63 ods.6 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov od 1.01.1984 do 31.12.2011, t. j. kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku. Z dôvodu, že navrhovateľ v takto určenom rozhodujúcom období získal 9 841 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo predstavuje 26,9617 rokov obdobia dôchodkového poistenia, nie je zákonný dôvod na rozšírenia obdobia pred 01.01.1984.

Odvolací súd v tejto súvislosti udáva, že aj keď navrhovateľ v rokoch 1977 až 1983 vykonával súběžné zamestnanie, toto obdobie je možné v súlade s § 60 ods.7 zákona č. 461/2003 Z.z. zhodnotiť len raz. Namietané obdobie má navrhovateľ zhodnotenú v plnom rozsahu, t.j. od 01.01.1977 do 31.12.1983. Výmeriavací základ za toto obdobie zhodnotený nie je, nakoľko toto obdobie nepatrí do rozhodujúceho obdobia na určenie priemerného osobného mzdového. Za rok 2012 má navrhovateľ pre nárok na predčasný starobný dôchodok zhodnotenú obdobie dôchodkového poistenia od 01.01.2012 do 31.12.2012, t.j. do vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok. Výmeriavací základ za toto obdobie

nie je možné hodnotiť, nakoľko rok 2012 nepatrí do vymeriavacieho obdobia.

Ako uviedla odporkyňa podľa informačného systému Sociálnej poisťovne, ako aj z evidenčných listov dôchodkového poistenia vyplýva, že navrhovateľ bol v roku 2007 dôchodkovo poistený len od 01.0.2007 do 30.09.2007, čo je 273 dní a v roku 2005 len od 20.10.2008 do 21.12.2008, čo je 73 dní. Doba poistenia bola navrhovateľovi zhodnotená na základe evidenčných listov dôchodkového poistenia.

Navrhovateľ hodnovernými dokladmi nepreukázal, že bol dôchodkovo poistený aj v období od 01.10.2007 do 19.10.2008.

K námietke navrhovateľa ohľadom rozdielnej výšky priemerného osobného mzdového bodu v roku 2008 a v roku 2012 odvolací súd udáva, že výška priemerného osobného mzdového bodu je odvodená od výšky vymeriavacích základov v rozhodujúcom období, dĺžky obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období a od zákonnej úpravy priemerného osobného mzdového bodu podľa § 63 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.

Námietky navrhovateľa neboli tak spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku krajského súdu.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods.2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok potupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.